LISTY
Filozofické fakulty
OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
I/ LEDEN 2018 WWW.FF.OSU.CZ

EVROPA!!! KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Poklady Evropských galerií a muzeí

Britské muzeum Londýn

Britské muzeum v Londýně, jedno z největších a nejvýznamnějších světových muzeí, je zaměřeno na historii lidstva a kultury. Bylo založeno v roce 1753 a veřejnosti zpřístupněno o šest let později. Základem muzea se stala sbírka lékaře a vědce sira Hanse Sloana, která obsahovala asi 40 000 knih, 7 000 rukopisů a četné starožitnosti z Egypta, Řecka nebo středního a dálného Východu. Připojeny k ní byly i dvě soukromé knihovny.

Muzeum bylo původně umístěno do Montagu House. Původně se dokonce uvažovalo o jeho nastěhování do Buckingham House na místě dnešního Buckinghamského paláce. Časem se ukázalo, že Montagu House nevyhovuje velikosti sbírek, a proto byl roku 1845 zbourán, a na jeho místě byla postavena nová klasicistní budova. Průčelí budovy, inspirované řeckým chrámem zasvěceným bohyni Athéně, zdobí čtyřiačtyřicet iónských sloupů. V trojúhelníkovém štítu je pak zobrazen růst civilizace. Zastřešený čtvercový dvůr uprostřed nové budovy byl později upraven na čítárnu.

Londýnské Britské muzeum obsahuje více než sedm milionů předmětů ze všech kontinentů, které dokumentují historii lidstva od pravěku až do současnosti. Vstup do něj je volný, vstupné se platí jen na některé speciální výstavy.

Marek ZÁGORA,
absolvent FF

Poprsí egyptského faraóna Ramesse II. (13. století před n. l.)

Asyrský reliéf s lovem na lva (7. století před n. l.)

Hlava sochy egyptského faraóna Amenhotepa III. (14. století před n. l.)

Mausolós z Mausolea v Halikarnassu (4. století před n. l.).

Socha koně z Mausolea v Halikarnassu (4. století před n. l.)

Karyatida z Erechtheionu v Athénách (5. století před n. l.)

Socha lva z Mausolea v Halikarnassu (4. století před n. l.)

Raně středověké šachové figurky z ostrova Lewis (12. století)

Rosettská deska (2. století před n. l.)

Pokyny pro formátování příspěvků

Příspěvky zasílejte ve formátu doc, docx, odt nebo rtf. U všech snímků uvádějte popisek a jméno autora. Dodržujte stanovený rozsah článků – jedna strana v Listech FF OU vychází cca na 3 500 znaků včetně mezer. Redakce si vyhrazuje právo texty gramaticky opravovat, drobně stylisticky upravovat, v případě potřeby zaslané články krátit.

Příspěvky do únorového čísla zasílejte e-mailem na adresu eva.mrhacova@osu.cz **nejpozději do 17. 2. 2018.**

Příspěvky zaslané po tomto datu nebudou do únorového čísla zařazeny.

Listy Filozofické fakulty Ostravské univerzity č. 1/2018 – leden, ročník 8. – LISTY JSOU NEPRODEJNÉ

Redakční rada: šéfredaktorka: doc. PhDr. Eva Mrhačová, tajemnice redakce: Mgr. Jana Bolková, členové: ThLic. Vladimír Šiler, Dr.; doc. PhDr. Jan Vorel, Ph.D.; Bc. Barbora Michlová; Hana Greplová; Mgr. Marek Zágora.

Grafika a sazba: BcA. Helena Hankeová.

Barevná elektronická verze Listů je dostupná na webu FF OU v rubrice *Ze života fakulty* na adrese: *http://periodika.osu.cz/listyff*

© Filozofická fakulta Ostravské univerzity, 2017.

Portlandská váza (1. století)

Socha Hoa Hakananaia z Velikonočního ostrova, (1000-1200 před n. l.)

Šachová figurka z ostrova Lewis, (12. století)

VĚDA A ŽIVOT NA ZAHRANIČNÍCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Germanistika v Latinské Americe

Pravidelná setkání členů jednotlivých germanistických svazů se uskutečňují nejen v Evropě, ale i na dalších kontinentech. Každé tři roky se společně scházejí germanisté latinskoamerických zemí. Pozvánku na jejich konferenci jsem dostala již několikrát, ale teprve v r. 2017 – hlavně díky tomu, že se na konferenci konanou tentokrát v Argentině přihlásily i mé kolegyně z Brna a Ústí nad Labem – jsem se rozhodla, že se konference s názvem *Germanistik in Lateinamerika: Neuorientierungen. Neue Perspektiven* zúčastním.

Jelo či spíše letělo nás z České republiky pět. Kromě nás přicestovala na konferenci řada německých a rakouských germanistů, potkávaly jsme ale i kolegy ze Španělska, Holandska a dalších zemí. Organizaci konference převzala Vysoká jazyková škola (Instituto de Enseñanza Superior en Lenguas Vivas Juan Ramón Fernández) z Buenos Aires. Místo konání mělo jednu velkou výhodu: nacházelo se nedaleko centra města, takže se poledni přestávka a večery daly využít k procházkám bez obav o vlastní bezpečnost. Nevýhodou ovšem bylo to, že napohled vznosná a v minulosti zřejmě reprezentativní budova byla přestavěna pro výukové účely a dělící příčky propouštěly zvuk natolik, že jsme mnohdy slyšeli více vyučující z vedlejší místnosti (případně nad námi) než referenta v naší sekci.

Stejně jako u nás jsou konference Latinskoamerického svazu germanistů především příležitostí k seznámení se s kolegy, k výměně zkušeností a srovnání s jinými pracovišti. Přesto měla konference poněkud jiný ráz, než na jaký ▷

2. Uvítání

jsme v Evropě zvyklí. S tím, že příspěvky nejsou prezentovány v němčině, ale v domácím jazyce, jsem se občas setkala již dříve. Na konferenci ale zněla španělština mnohem častěji, než jsem podle programu očekávala. Stávalo se totiž, že příspěvky s německým názvem v programu byly přednášeny španělsky a (v lepším případě) jsme my – španělsky nehovořící – byli odkázáni na doprovodnou německou prezentaci. Mnohdy mě tento postup udivoval, protože z rozhovoru s daným přednášejícím jsem měla dojem, že němčinou vládne bez jakýchkoli problémů. Mnozí navíc měli za sebou stáže na německých či rakouských univerzitách a bylo zřejmé, že dobře funguje i podpora ze strany obou zemí, alespoň formou vysílání lektorů.

Dalším specifickým rysem konference bylo zastoupení jednotlivých filologických disciplín. Jednoznačně dominovaly sekce zaměřené na literaturu. Co se týče lingvisticky orientovaných příspěvků, těch bylo celkově na konferenci předneseno velmi málo a většina z nich měla bud' didaktický nebo translatologický přesah. Jak vyplynulo z diskuzí s kolegy, potýkají se v jednotlivých latinskoamerických zemích se stejnými problémy jako u nás doma: zájem o němčinu klesá a obor se udržuje hlavně díky prakticky zaměřeným programům. V celé Argentině, rozlohou osmé největší zemi světa, jsou v podstatě dva instituty, na kterých se němčina vyučuje jako obor – vedle Buenos Aires mají studenti možnost navštěvovat germanistiku také v Mendoze (pro srovnání – v téměř dvěstěkrát menší České republice je germanistik celkem 17).

Osobně mi na konferenci chyběly nejvíce Kaffeepausen, tedy přestávky na kávu, a to ne proto, že by můj organismus byl na pravidelném přísunu kofein až tak závislý, ale hlavně proto, že na konferencích je to příležitost neformálně pohovořit s kolegy, doptat se na problémy, na které se v diskuzi nedostalo, a hlavně navázat nové kontakty. Mezi jednáním jednotlivých sekcí bohužel mnoho prostoru k rozhovorům nezůstalo, a protože sekce na sebe ihned navazovaly a různé sekce navíc zasedaly v různých částech budovy, v níž probíhal normální provoz, s kolegy a kolegyněmi jsme se často pouze míjely. Jak mi ale bylo řečeno, přestávky na kávu nepatří v latinskoamerických zemích ke konferenčním zvyklostem.

O konferenci by se toho dalo napsat ještě hodně, ale vzhledem k tomu, že čtenáři *Listů* nejsou jen germanisté, dovolte mi podělit se s Vámi o několik „mimokonferenčních" postřehů z mého pobytu v Argentině.

Buenos Aires jsme měly možnost poznat trochu blíže v rámci doprovodného programu, který byl plánován na středu, a který si musel hradit každý účastník sám. To byl asi jeden z důvodů, proč – k mému velkému překvapení – ve středu ráno na místě srazu účastníků kromě nás pěti z České republiky čekalo jen asi pět dalších kolegů (vesměs z Evropy). Ti se společně s námi zúčastnili exkurze lodí do delty řeky Paraná. V této kdysi bažinaté oblasti vznikla svérázná okrajová část Buenos Aires plná domků, chatek, chatiček, ale i honosných vil, v nichž podle naší průvodkyně žijí často umělci a lidé, kteří mají na to, aby si tady odpočinuli od ruchu velkoměsta. Jak rozdílné mohou být tváře Buenos Aires, ovšem ukázala zpáteční cesta vláčkem do centra, kdy jsme míjeli místní slumy. O tom, že se Argentina potýká stále ještě s hospodářskými ▷

Prezentace na konferenci

Živé barvy ve čtvrti La Boca

Teatro Colón

V centru města

problémy, svědčily demonstrace, kterých jsme během konference zažily několik (podle hotelového recepčního jsou v Buenos Aires na denním pořádku…). Ovšem o tom, jak dokáží zkomplikovat obyvatelům život, jsme se přesvědčily samy. Abychom využily dne vyhrazeného na prohlídku města, rozhodly jsme se taxíkem, kterých bylo všude plno, zajet ještě do vzdálenější čtvrti La Boca. Po ujetí necelého kilometru jsme uvízly mezi demonstranty a jen smutně pozorovaly, jak skáčou číslice na taxametru. Po hodince jsme usoudily, že takto jen zruinujeme naši peněženku, vystoupily jsme a na radu místních se prošly na zastávku autobusu. Tam jsme se zařadily do spořádané fronty: ty jsou pro Buenos Aires typické stejně jako klid, s nímž místní v řadě bez předbíhání a rozčilování čekají. La Boca nás nezklamala. Tato bývalá dělnická čtvrť se proměnila v jednu z uměleckých částí města a ačkoli barevné domky, nástěnné malby a figuríny působily až kýčovitě, nedala se tomuto místu upřít svérázná podmanivá atmosféra.

Obrovský dojem na mě udělala i prohlídka divadla Colón. Divadlo, které bylo s velkou slávou otevřeno na počátku 20. století v době prosperity Argentiny, prošlo na počátku století 21. nákladnou rekonstrukcí, která mu opět vrátila jeho lesk. Dnes je Teatro Colón řazeno ke třem nejlepším operám na světě, jeho akustika předčí údajně všechny operní domy. Proto divadlo, které pojme 2 500 diváků a nabízí vstupenky v ceně od několika dolarů až po několik stovek, velmi často hostí špičky světové opery z Evropy a USA.

Protože k Argentině neodmyslitelně patří tango, vyhradily jsme si jeden večer pro návštěvu Muzea tanga spojeného s krátkým představením. Celá produkce měla v sobě nostalgii starých časů a byla škoda, že v krásném sále sedělo jen pár diváků. Snad byl zájem tak malý proto, že s tangem se návštěvníci Buenos Aires mají možnost setkávat téměř na každém kroku.

A protože dalekou cestu za oceán nepodnikám tak často, rozhodla jsem se, že konferenci spojím s krátkou dovolenou a v jejím rámci navštívím jedno z nejatraktivnějších míst Argentiny – vodopády Iguazu. Vodopády se nacházejí v místě, kde se slévají řeky Paraná a Iguazú a kde se navíc stýkají hranice Brazílie, Argentiny a Paraguaye. Při čtení údajů v průvodci, podle kterého jsou Iguazu dvakrát tak široké jako Niagarské vodopády a se svou výškou 82 metrů také téměř dvakrát tak vysoké, si asi těžko někdo dokáže představit, jak působivé vodopády ve skutečnosti jsou. Při procházce parkem se dá k vodopádům přiblížit na několika místech. Nejblíže se k nim ale dostaneme na loďce, která zajíždí až přímo pod padající masy vody. Neodolala jsem: i když jsem byla mokrá až na kůži a při manévrech lodníků jsem sama sebe přesvědčovala, že určitě nemají zájem turisty utopit, byl to nezapomenutelný zážitek. Stejně dechberoucí pohled byl na vodopády shora při procházce k Gargande del Diablo (Ďáblovu hrdlu). Díky krásnému slunečnému dni se nad vodopády klenula překrásná duha – prostě nádhera! Těšila jsem se, že si druhý den zopakuji zážitek na druhé straně vodopádů patřící Brazílii. Bohužel počasí je v pralese vrtkavé: druhý den lilo jako z konve a místo vodopádů a duhy jsem viděla jen opar a mlhu.

Zážitků jsem si z Argentiny přivezla mnoho. Závěrem musím zmínit ještě jeden. Všude, nejen na konferenci, se lidé zají-

Buenos Aires

Vodopády Iguazu

Pod nejvyšší horou Ameriky (fota: archiv prof. Vaňkové)

mali, odkud jsem. Když jsem řekla, že z České republiky, okamžitě reagovali: „Praha, nádherné město!“ Jsou to milí a znalí lidé, tihle Argentinci! □

Lenka VAŇKOVÁ

FILOZOFICKÁ FAKULTA NA PŘELOMU ROKU

Pozdravení naší fakultě z Fakulty umění OU, hudebních oborů

Fakulta umění, jedna ze šesti fakult OU, vznikla před 10 lety a už se stala ozdobou celé univerzity. Vychovala několik mimořádných talentů, kteří dnes patří ve svém oboru ke světové špičce. A dva nejslavnější poslali celé naší fakultě přání

PF 2018 celé filozofické fakultě!

Lukáš Vondráček, dnes klavírista světového jména, sólista všech českých a řady světových filharmonií, pochází z Opavy. Na klavír začal hrát ve dvou letech. Ve 13 letech začal díky rektorské výjimce studovat klavírní hru na naší univerzitě (tenkrát hudební katedra pedagogické fakulty) u prof. Rudolfa Bernatíka. V roce 2016 vyhrál nejnáročnější světovou klavírní soutěž královny Alžběty v Bruselu. Trvale žije v Bostonu, ale koncertuje po celém světě a už teď se těšíme na jeho vystoupení s Janáčkovou filharmonií 25. ledna!

Patnáctiletý Lukáš s prof. Bernatíkem a českou konzulkou na mysu Dobré naděje v JAR (2001) Foto: archiv prof. Bernatíka

Houslista ***Jiří Vodička*** (pochází z Ostravy) je dnes, ve svých 27 letech, koncertním mistrem České filharmonie a sólistou Janáčkovy filharmonie v Ostravě (poprvé s ní vystoupil ve svých 12 letech!). Tento dnes nejvyhledávanější mladý český houslista studoval na OU houslovou hru rovněž na základě rektorské výjimky od svých 13 let u profesora Zdeňka Goly. Když jsem jej slyšela hrát na předvánočním koncertě Hudebních večerů Ostravské univerzity v Českém rozhlase v Ostravě, které se konají pod záštitou našeho rektora, napadlo mne jediné přirovnání – český Paganini.

Jiří s prof. Golou

Drazí mladí umělci, celá naše filozofická fakulta Vám přeje, aby k Vám v roce 18 ze všeho dobrého přišlo jen to nejlepší!

Za redakci Listů FF Eva MRHAČOVÁ

Den otevřených dveří na FF OU

Dny otevřených dveří na Filozofické fakultě Ostravské univerzity letos přilákaly na tři stovky uchazečů!

Tradičně největší zájem ze strany maturantů je o studium psychologie a angličtiny. Řada uchazečů byla letos zklamaná, že nemohou studovat psychologii v kombinaci s jiným oborem. Právě po kombinaci dvou oborů je větší poptávka. Téměř každý uchazeč navštívil v průměru dvě katedry, což je více než v loňském roce. To svědčí o jisté váhavosti a nevyhraněnosti při výběru studia a řešením tohoto dilematu je v očích středoškoláků právě studium dvou oborů.

Letošní kampaň Ostravské univerzity „Vyber si svou barvu a studuj, co tě baví“ nejenže přitáhla pozornost médií, ale oproti loňskému roku přilákala mnohem více uchazečů ze Slovenska i vzdálenějších krajů. Kromě Olomouckého také uchazeče z kraje Středočeského, Pardubického nebo kraje Vysočina. Pokud zájem o FF OU přetrvá, můžeme se těšit na příliv zahraničních studentů, které oslovila právě kampaň prezentovaná na listopadovém veletrhu Gaudeamus v Brně.

Dobrou zprávou pro Filozofickou fakultu Ostravské univerzity je počet klesajících uchazečů, kteří Ostravskou univerzitu vnímají jen jako jakousi pojistku, kdyby je nepřijali na jinou (z jejich pohledu prestižnější) vysokou školu. Absence přijímacího řízení někdy vzbuzuje u uchazečů dojem, že se jedná o snadné studium. Pedagogové i naši studenti proto často upozorňují, že studium na FF OU není jednodušší než na jiných vysokých školách. „Všichni, kteří mají požadovaný průměr, mohou studovat. První ročník je však tou skutečnou zkouškou, zda má uchazeč ke studiu potřebné předpoklady,“ zdůraznila Dr. Daniela Rywiková z katedry dějin umění. Motivací pro budoucí studenty prvních ročníků vytrvat ve studiu může být i takzvané motivační stipendium, o které si mohou studenti zažádat už v druhém semestru 1. ročníku bakalářského stupně.

Prezentaci katedry sociologie si přišlo poslechnout celkem 33 uchazečů, což je o něco horší výsledek než vloni.

Katedra anglistiky a amerikanistiky tradičně patří k nejvyhledávanějším. Zájem ze strany uchazečů potvrdila i čísla. Celkem dorazilo 134 uchazečů.

Naši studenti Tomáš Herman a Eva Zemanová při vstupu do budovy D a DM.

A jak si FF stojí v očích uchazečů?

Oproti loňskému roku si FF lehce pohoršila, co se týče hodnocení prostředí fakulty a vysloužila si průměrnou známku 2,26. Naopak velice pozitivně hodnotili respondenti přístup a vystupování vyučujících i srozumitelnost podávaných informací. Dotazovali jsme se celkem 76 respondentů, kteří mimo jiné hodnotili také nové webové stránky, nebo odpovídali, jaké informace považují za nejpřínosnější. Na odpovědích není nic zásadně překvapivého, z dotazníku však vyplývá, že na Den otevřených dveří přicházejí vybaveni podstatnou částí informací, které si sami dohledají na webových stránkách a dotazují se především na detaily, které na internetu nenaleznou. Rovněž vítají přímý kontakt se studenty, kterých se ptají na samotné studium, jeho náročnost, na vyučující, přijímací testy, život na katedře. Přítomnost studentů na DOD a možnost si s nimi neformálně pohovořit je pro řadu uchazečů důležitá. A právě naši studenti David Miffek (KHI), Hana Peigerová (KPS), Hanka Škapová (KDU), Adrian Szkwara (KCJ+KHI), Tomáš Herman (KHI) a Eva Zemanová (KSL) dokázali středoškolákům přiblížit život na FF OU a snad nadchnout pro obor, který studují. Všem vypomáhajícím studentům a zaměstnancům patří díky za skvělou reprezentaci Filozofické fakulty na Dnech otevřených dveří, které letos připadly na pátek 12. a sobotu 13. ledna. □

Nela PARMOVÁ

Zájem o obory studované na katedře romanistiky je celkem stabilní, pomalu roste s tím, jak neustále roste význam francouzštiny i španělštiny.

Katedra germanistiky si již tři roky udržuje stabilní výsledek – 29 uchazečů. Vzhledem ke stále klesajícímu počtu návštěvníků DOD je to dobré skóre.

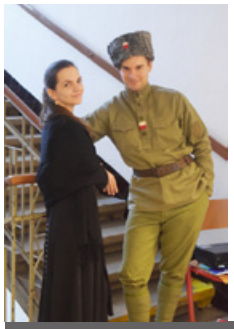

Katedra historie letos vsadila na legionářské stejnokroje. Dlouhodobě se katedře daří udržovat vyrovnaný zájem, každoročně kolem 6 desítek uchazečů.

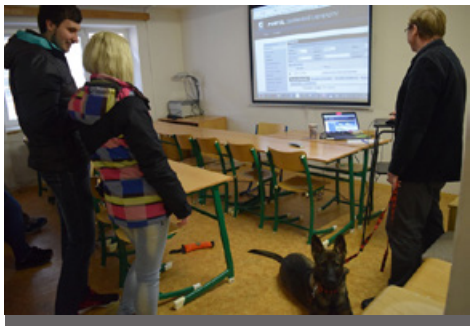

Možná za to může půlroční fenka německého ovčáka Gerda z Henmonu, že na katedru filozofie dorazilo o 19 uchazečů více než v roce 2017. Celkem projevilo zájem o studium filozofie 36 zájemců.

Katedra českého jazyka a katedra české literatury společnými silami zaujaly 51 zájemců o studium.

Zájem o studium psychologie oproti loňsku stoupl na 128 uchazečů.

Vyšla pěkná knížka — Jana Grollová: Memento mori středověkých reformních postil *(vydala FF OU 2017)*

Kniha seznamuje čtenáře s literárním vývojem středověkého kazatelství. Zařazuje jej do historického rámce a nově se zaměřuje především na reflexi mravní zásady *memento mori* ve středověké postilografii, přičemž se zaměřuje především na postily Konráda Waldhausera, Tomáše ze Štítného a Jana Rokycany. České postily spojuje myšlenka pomíjivosti života, blízkosti smrti a úzkosti z posledního soudu, která vede k zdůraznění mravní zásady *memento mori* (*pamatuj na smrt; pamatuj, že jsi smrtelný*). V etické rovině vyplývá z tohoto přesvědčení především důraz českého kazatelství na váhu lidských činů odkazující na biblický text Sírachovce: *budeš-li ve všech svých úvahách pamatovat na vlastní konec, navěky nezhřešíš*. Liší se však v odpovědích po příčinách lidského selhání a v radách, jak se s lidskou hříšností vypořádat.

Redakce Listů FF

Slavistická exkurze

Na konci zimního semestru, v předvánočním období, jsme se zúčastnili Slavistické exkurze do Prahy, která probíhala pod vedením pana docenta Jana Vorla a pana doktora Igora Jelínka.

První den exkurze jsme v dopoledních hodinách navštívili *Slovanskou knihovnu*, která se nachází v krásných prostorách Klementina, nedaleko centra hlavního města. Pracovnice knihovny, která se nás ujala, nás podrobně seznámila s prací, provozem a všemi podmínkami knihovny. Dostali jsme příležitost nahlédnout do prostorů, které nejsou běžně přístupny veřejnosti. Někteří z nás se zaregistrovali a využili možnosti zapůjčit si některé méně dostupné publikace ke zpracování závěrečné práce.

Poté jsme se přesunuli na *Olšanské hřbitovy*, kde jsme pátrali po stopách ruských emigrantů v Česku. U každého ruského představitele jsme si vyslechli velmi zajímavý výklad. Po skupinkách jsme měli možnost nahlédnout i do pravoslavného chrámu *Zesnutí Přesvaté Bohorodice,* prostoupeného velmi specifickou atmosférou, která zapůsobila na každého z nás. Nedaleko Olšanského hřbitova jsme se na *Novém židovském hřbitově* dozvěděli řadu zajímavých informací o významných židovských spisovatelích (Franz Kafka, Jiří Orten, Ota Pavel aj.).

Dalšího dne navštívila naše skupina *Slovanský ústav*, kde jsme vyslechli dvě zajímavé přednášky o práci na rusko-českých slovnících a o ruských emigrantech. Součástí přednášky byly i autentické fotografie.

Exkurzi dalším studentům velmi doporučuji, obohatila naše studium, protože jsme měli možnost navštívit místa, která nejsou běžně přístupná.

Tereza KOSTŘEBOVÁ

Fota Jaromír Krejčíř

U pravoslavného chrámu Zesnutí Přesvaté Bohorodice (u hrobu Arkadije Averčenka)

Z programu FIDUCIE na měsíc únor

15. 2. v 18.00 ***Martin Tomášek „…a čadí Přívoz, Ostrava i Hory“*** *Přednáška pojatá jako cesta časem a literární procházka ostravskou literární krajinou.*— Literární historik Martin Tomášek (Ostravská univerzita) představí několik – prozaických i básnických – obrazů moravskoslezské metropole z přelomu 19. a 20. století. Ukáže, co z nich lze vyčíst a proč je při vnímání uměleckého textu důležité nepřeskakovat líčení krajin a prostředí.

20. 2. v 18.00 ***Yiyun Li: Ubožáci****. Čtenářský klub Tentokrát nad románem americké autorky čínského původu.*— Příběh napsaný na motivy skutečných událostí z období takzvaného Pekingského jara zaujme propracovanou stavbou, důvěrnou znalostí prostředí a uměním zprostředkovat západnímu čtenáři kulturně odlišný myšlenkový svět. Čtenářský klub vede literární kritička Iva Málková.

22. 2. v 18.00 ***Zdenka Rozbrojová: Turkov – unikátní mokřad uprostřed Ostravy.*** *O přírodní rezervaci ohrožené záměrem výstavby dálničního napojení.* — Turkov v rámci města a jeho okolí ojedinělá přírodní lokalita – na velmi malé ploše zde žije mnoho druhů rostlin vázaných na prostředí lužního lesa, vhodné životní podmínky zde nachází velké množství ptačích druhů, hmyz a několik druhů chráněných živočichů. Zdenka Rozbrojová pracuje v Ostravském muzeu jako botanička. Území Turkova se profesně věnuje desítky let, v roce 1993 stála spolu s dalšími kolegy u prohlášení lokality za přírodní rezervaci. **VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ.**

Vybrala *Eva MRHAČOVÁ*

PAMĚŤ

Dne 5. ledna si připomněl Msgre. František Václav Lobkowicz – první biskup ostravsko-opavský a řádný člen vědecké rady Filozofické fakulty Ostravské univerzity – 70. výročí svého narození.

Jeho Excellence Msgre. Lobkowicz je potomek jednoho z nejstarších českých šlechtických rodů z královské dynastie Lucemburků. Kořeny rodu Lobkowiczů sahají do 14.století, do doby Václava IV.

V roce 1996 byla bulou papeže Jana Pavla II. zřízena ostravsko-opavská diecéze a prvním ostravsko-opavským biskupem jmenoval papež Františka Václava Lobkowicze.

V témže roce, před 12 lety, byl biskup František Václav Lobkowicz jmenován vedením Filozofické fakulty Ostravské univerzity členem vědecké rady naší fakulty.

Jak již řečeno, dne 5. ledna oslavil Msgre. F. V. Lobkowicz své 70. narozeniny.

V předvečer narozenin uspořádalo biskupství nádhernou, velmi důstojnou oslavu plnou barokní hudby: ve starobylém kostele sv. Václava z konce 13. století se konal Vánoční koncert dívčího sboru Datio církevní střední školy sv. Anežky z Oder za řízení dirigenta Josefa Zajíčka. Ze slov ředitelky této oderské střední školy, paní Ing. Pavly Hostašové, vyjímáme tuto pasáž:

„Vážený otče biskupe, při křtu jste obdržel mnoho rodových jmen a také jmen světců, kteří Vás měli životem provázet a chránit. Vaše první křestní jméno, které užíváte, je František – jeho plné jméno ve Vašem křestním listě je František z Assisi. Jedna z krásných myšlenek tohoto světce říká: Nejprve dělejme všechno, co je nutné a nezbytné, pak stejně poctivě vše, co je možné, a nakonec zjistíte, že konáte nemožné. – Milý otče biskupe, myslím, že je tomu tak i ve Vašem životě, kdy se mnohokrát nemožné stalo možným… Od roku 1996 jste prvním biskupem Biskupství ostravsko-opavského, které pod Vaším vedením roste a vzkvétá. Tady, v průmyslové, dělnické Ostravě, je to malý zázrak. Zázrak, který tomuto železnému srdci republiky přidal také duši.“

Ctěný otče biskupe, dovolte nám, abychom Vám jménem redakce Listů FF OU a celé naší filozofické fakulty popřáli zdraví, klid a mír v duši.

Eva MRHAČOVÁ

Foto Pavel Zuchnický

ČTENÍ K ZAMYŠLENÍ

Ukrajina

Milí studenti, vánoční svátky i Nový rok už jsou za námi a je již třeba přemýšlet nad plány na léto. Proto jsem se rozhodla, že tento článek bude cestopisně-sociologickou sondou do země, se kterou jsme ještě do roku 1938 měli společné hranice. A nejedná se, vážení přátelé, o Maďarsko, nýbrž o Ukrajinu. Zemi, o které bylo ještě donedávna v médiích poměrně hodně slyšet.

Co mě vedlo k navštívení právě Ukrajiny? Především ekonomická situace. Tedy ta má, ne ukrajinská… Chcete se cítit jako Němci v Praze? Pak jste našli vaši cílovou destinaci.

Těsně před Vánocemi jsem se se skupinou přátel, kteří tuto zemi navštěvují pravidelně, rozhodla jet na týdenní „expedici" na Ukrajinu. Turistům z ČR stačí k navštívení země na dobu 90 dnů pouze pas. Hlavní je zamluvit si včas ubytování a jízdenky, jiné administrativní problémy nečekejte. Měli jsme v plánu navštívit tři větší města ve třech rozdílných regionech – Užhorod, Kyjev a Lvov. Naše cesta započala v Ostravě, odkud jsme vlakem jeli do Košic, odkud s námi jeli v autobuse už výhradně Ukrajinci, kteří se vraceli z práce v EU. Většina z nich vezla obrovské tašky plné dárků pro rodinu a přátele. Na hranici jsme strávili dvě hodiny. Ne že by nás kromě pasu někdo prohlížel, prostě jsme měli jen ukrajinskou poznávací značku. Hned za hranicí se v kontrastu k nedostavěné celnici, kterou suplovaly provizorní (patrně už navždy) budky pro celníky, tyčily k nebi monumentální pomníky minulé éry. Nad ránem jsme se ocitli v 90. letech. Takový byl první pocit po příjezdu do Užhorodu. Ten se nezměnil po celý den. Upřímně nás malé podhorské město, působící provinčním dojmem, příliš neoslovilo. Tamější architektura kombinuje původní rakousko-uherskou zástavbu, prvorepublikové rozšíření centra města a sovětské předměstí. Zaujala nás budova staré židovské synagogy, ve které v současné době působí užhorodská filharmonie, a to i přesto, že se židovská obec o budovu již několik let hlásí. Antisemitismus je totiž v ukrajinské společnosti stále živý problém. Už v Užhorodu nás zaujaly více než příznivé ceny jak v restauracích, tak v obyčejných obchodech.

Z Užhorodu jsme vyrazili na 16hodinovou cestu nočním vlakem do Kyjeva. Noční cestování vlaky je na Ukrajině jedním z nejbezpečnějších způsobů cestování vůbec. Kyjev je typické východní město, jehož centrum tvoří výstavba z 50. let a jednotlivé kostely („sobory"), kolem kterých zhruba v 11. století celá metropole vznikla. Výrazným prvkem kyjevských kostelů jsou žebráci. Neznamená to však, že ke kostelu může přijít žebrat kdokoli. Celou organizaci má „pod palcem" církev, která také z výdělku těchto lidí profituje. Pravoslavná církev má na Ukrajině velmi silný vliv, což lze především vidět na kostelech, které bývají zpravidla nejupravenějšími budovami. Hlavní dopravní tepnou je obrovský atomový kryt, přesněji metro, které je konstruované i pro tyto účely. Právě obrovská hermeticky uzavíratelná vrata při vstupu na každou stanici mě nepřestávala fascinovat. K metru a obecně cestování je třeba ještě doplnit jejich neuvěřitelně levnou cenu, která se pohybuje v přepočtu okolo 2–3 Kč za lístek. Asi nejznámějším místem celého Kyjeva je Majdan, tedy Náměstí Nezávislosti. To je zvláštní kombinací manifestace nového směřování země, památníku a obchodního domu (který se táhne pod povrchem celého náměstí). Nedaleko Majdanu existuje i dětská verze „Kinder majdančik". Druhý den v Kyjevě přišla sněhová kalamita, která přinesla skoro půl metru sněhu. Do ulic okamžitě vyrazily ojedinělé skupinky starých žen s lopatami, opravdové technické služby se nám podařilo najít až další den. Veškerá technika i s pracovníky se totiž soustředila v jediné výstavní čtvrti – „Pečerevských Pískách". Jedná se o perfektní ukázku stavu ukrajinské společnosti, ve které na jedné straně žijí obyčejní lidé na sídlištích podobných těm našim, a na straně druhé existuje elitní čtvrť, oddělená plotem a hlídaná státní policií. Vše je v tomto autonomním světě dokonalé a fungující (A také velice drahé, jak jsme se přesvědčili, když jsme s úsměvem vycouvali z tamní restaurace).

Noční vlak do Lvova byl poněkud odlišný zážitek, jelikož jsme jeli v otevřených spacích kupé. Měli jsme ta nejlepší místa, hned u záchodku a kuřárny. Lvov nebylo jen kompletně jiné město, bylo spíše jako úplně jiný stát. Připadali jsme si skoro jako doma, protože architekturou odpovídá jiným městům starého rakousko-uherského mocnářství, jehož byla Halič součástí. Lvov je městem především kaváren. Atmosféru zimního města vhodně doplňovaly vánoční a bleší trhy.

Z turistického pohledu pro mě bylo velikým objevem ukrajinské občerstvení zvané „Puzata chata" (buclatá chata), ve kterém se za opravdu „malý peníz" dá najíst do sytosti a hlavně kvalitně. Poslední, spíše úsměvnou věcí jsou psi, kteří jsou nedílnou součástí ukrajinských měst a vesnic. Jedná se o jednotlivce-samotáře i smečky, které se volně pohybují mezi lidmi, loví drobnou zvěř nebo je přikrmují sami lidé.

Ukrajina na mě působila velmi zvláštním dojmem. Je to země, která je sice svou rozlohou pětkrát větší než ČR, ale o tolik jsou větší i její problémy (odtrženost centra od regionů, velice nízké platy, slabá střední třída atd.). Toho všeho si však méně pozorný turista nemusí ani všimnout. Ukrajina se umí znamenitě tvářit, že je vše v pořádku. Uvedu jeden příklad – setkala jsem se s Ukrajincem, který u nás pracuje jako dělník a mezi řečí jsem zjistila, že jeho původní profese je trauma chirurg. Otázkou je, proč se člověk takové kvalifikace ve svém oboru u nás neuplatní. Proč vydává desetitisíce za pracovní vízum, když pak u nás pracuje jako kopáč? Když si začnete klást tyto otázky, začnete odhalovat i skryté problémy Ukrajiny…

Barbora MICHLOVÁ